

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

www.mzp.cz

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodické sdělení odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k ustanovení § 9 odst. 8 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k platné územně plánovací dokumentaci.....1

Společný metodický pokyn MŽP a Státního pozemkového úřadu č. j. MZP/2021/610/2560 ze dne 1. července 2021 a č. j. SPU 242254/2021 ze dne 1. července 2021.....6

METODICKÉ POKYNY A DOKUMENTY

Metodické sdělení

odboru obecné ochrany přírody a krajiny MŽP k ustanovení § 9 odst. 8 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, ve vztahu k platné územně plánovací dokumentaci

Ministerstvo životního prostředí, odbor obecné ochrany přírody a krajiny (dále jen „ministerstvo“), jako orgán ochrany zemědělského půdního fondu příslušný k vypracování výkladu ustanovení obecně závazného právního předpisu dle ustanovení § 17 písm. g) zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), vypracovalo metodické sdělení k ustanovení § 9 odst. 8 zákona ve věci posuzování žádosti o odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) v ploše vymezené v souladu s platnou územně plánovací dokumentací.

Ustanovení § 9 odst. 8 zákona stanoví, že: *„Orgán ochrany zemědělského půdního fondu posoudí žádost a její přílohy a shledá-li, že půda může být odňata ze zemědělského půdního fondu, vydá k tomuto odnětí souhlas“*. Toto ustanovení tedy stanoví, že orgán ochrany ZPF posoudí žádost o odnětí půdy ze ZPF a v případě kladného posouzení žádosti udělí souhlas s odnětím půdy ve formě závazného stanoviska (popřípadě ve formě rozhodnutí dle ustanovení § 21 zákona), ve kterém vymezení, kterých pozemků se souhlas týká, stanoví podmínky pro zajištění zájmů ochrany ZPF, v případě dočasného odnětí schválí plán rekultivace, stanoví, zda a v jaké výši budou stanoveny odvozy a v případě záměrů prováděných po etapách stanoví tyto etapy.

Souhlas s odnětím půdy ze ZPF může být udělen pouze v případě prokázání souladu posuzovaného záměru se zásadami plošné ochrany uvedenými v ustanovení § 4 zákona, které se vyhodnocují ve vzájemných souvislostech. Zásadní je v tomto ohledu prokázání nezbytnosti odnětí půdy ze ZPF. Nezbytnost odnětí půdy pro realizaci daného záměru prokazuje žadatel. Orgán ochrany ZPF posuzuje vyhodnocení, které je součástí žádosti o odnětí půdy ze ZPF podle ust. § 9 odst. 6 zákona (*vyhodnocení předpokládaných důsledků navrhovaného řešení na zemědělský půdní fond a zdůvodnění, proč je navrhované řešení z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu, životního prostředí a ostatních zákonem chráněných veřejných zájmů nejvýhodnější*), na **základě správní úvahy**.

Orgán ochrany ZPF v odůvodnění závazného stanoviska (popřípadě rozhodnutí dle ust. § 21 zákona) uveďte důvody, o které se opírá obsah jeho závazné části, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil.

Ve věci posuzování žádosti o odnětí půdy je též zásadní ustanovení § 9 odst. 5 zákona, dle kterého není potřeba prokazovat **jiný veřejný zájem, který výrazně převažuje** nad zájmem na ochranu zemědělského půdního fondu **ve smyslu ustanovení § 4 odst. 3 zákona pro záměry**, které jsou umístovány v souladu s platnou územně plánovací dokumentací. Nejvyšší správní soud v rozsudku č.j. 2 As 187/2017–327 dovodil, že: „*Veřejný zájem na ochraně zemědělského půdního fondu je vymezen v § 1 zákona o ochraně zemědělského půdního fondu a je patrný i z § 4 odst. 1 téhož zákona, podle něž je nutno pro nezemědělské účely použít především nezemědělskou půdu*“, ochrana zemědělského půdního fondu je tedy vždy věcí veřejného zájmu. V dané problematice je nutno rozlišovat veřejný zájem, který je obecně sledován v ochraně zemědělského půdního fondu, jakožto základní složky životního prostředí a dále jiný veřejný zájem ve smyslu ustanovení § 4 odst. 3 zákona, jehož prokázání je požadováno pro odnětí nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ.

V problematice odnímání nejkvalitnější půdy je taktéž nutné vzít v potaz ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) zákona, které stanoví, že se má přednostně odnímat půda nižší kvality, přičemž kritériem jsou právě třídy ochrany dle BPEJ. Zákon tedy poskytuje nejkvalitnější půdě vyšší stupeň ochrany, s ohledem na to jsou tedy nároky na prokázání nezbytnosti odnětí nejkvalitnější půdy zařazené do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ řádově vyšší než u půd průměrné až podprůměrné kvality.

Při aplikaci zásad plošné ochrany ZPF dle ustanovení § 4 odst. 1 zákona v rámci řízení o odnětí půdy ze ZPF je vhodné, aby orgán ochrany ZPF také přihlédl k rozsáhlé realizaci typově shodných záměrů v území, a to především ve vztahu k prokazování **nezbytnosti a s tím související aplikace zásady minimalizace odnětí půdy pro nezemědělské záměry**, neboť s rostoucím počtem realizovaných typově shodných záměrů fakticky klesá nezbytnost odnětí půdy pro realizaci dalších takových záměrů v území.

Z hlediska posuzování dopadů záměru může orgán ochrany ZPF přihlédnout taktéž k dopadům záměru na ostatní složky životního prostředí popřípadě životní prostředí jako celek, neboť zemědělská půda je jednou ze složek životního prostředí ve smyslu ustanovení § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o životním prostředí“), přičemž ustanovení § 9 tohoto zákona stanoví, že: „*Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku*“. S ohledem na výše uvedené lze tedy při posuzování žádosti o odnětí půdy zohlednit dopady realizace záměru na mimoprodukční vlastnosti půdy, jako jsou

například hydrologické funkce půdy, dopady realizace záměru na místní mikroklima, zachování environmentální stability krajiny či zachování zemědělské půdy, jakožto biotopu pro živočichy a rostliny.

Z hlediska řízení o odnětí zemědělské půdy ze ZPF je zcela zásadní skutečnost, že na souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF ve smyslu ustanovení § 9 odst. 8 zákona nevzniká právní nárok, přičemž tento nárok nevytváří ani soulad s územně plánovací dokumentací, ke které orgán ochrany ZPF vydal souhlasné stanovisko dle ustanovení § 5 odst. 2 zákona. Stanovisko orgánu ochrany ZPF dle ustanovení § 5 odst. 2 zákona (resp. územní plán, který z takového stanoviska vychází) je zásadním podkladem pro legitimní očekávání obcí, investorů a veřejnosti o potenciálních možnostech využití zemědělské půdy pro nezemědělské účely, avšak v procesu projednání a schválení územně plánovací dokumentace se posuzuje výhradně to, zda určitá plocha může být v budoucnu nezemědělsky využita či nikoliv, a to z hlediska stanovených maximálních možných (potenciálních) limitů expanze obce do ploch, na nichž se nachází zemědělská půda. Naproti tomu při posouzení žádosti k odnětí zemědělské půdy ze ZPF dle ustanovení § 9 odst. 8 zákona je každý jednotlivý záměr vyhodnocen v podrobnosti již zcela konkrétního návrhu záboru půdy, s čímž souvisí významně odlišná úroveň zhodnocení lokality v návrhu územně plánovací dokumentace oproti samotnému posuzování odnětí půdy ze ZPF.

V případě udělení nesouhlasného stanoviska k žádosti o odnětí půdy ze ZPF na ploše k tomu určené územně plánovací dokumentací, je nutno vypořádat kontinuitu mezi posuzovanou žádostí o odnětí půdy a stanoviskem orgánu ochrany ZPF k platné územně plánovací dokumentaci. Princip kontinuity stanovisek a závazných stanovisek dotčených orgánů je zakotven v zákoně č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění, konkrétně v ustanovení § 4 odst. 4 a 5:

(4) Dotčený orgán je vázán svým předchozím stanoviskem nebo závazným stanoviskem. Navazující stanoviska nebo navazující závazná stanoviska mohou dotčené orgány v téže věci uplatňovat pouze na základě nově zjištěných a doložených skutečností, které nemohly být uplatněny dříve a kterými se podstatně změnily podmínky, za kterých bylo původní stanovisko nebo závazné stanovisko vydáno, nebo skutečností vyplývajících z větší podrobnosti pořízené územně plánovací dokumentace nebo podkladů pro rozhodnutí nebo jiný úkon orgánu územního plánování nebo stavebního úřadu podle tohoto zákona, jinak se k nim nepřihlíží.

(5) V řízeních podle části čtvrté tohoto zákona se nepřihlíží k závazným stanoviskům dotčených orgánů ve věcech, o kterých bylo rozhodnuto v územně plánovací dokumentaci, v územním rozhodnutí nebo v územním opatření o stavební uzávěře anebo v územním opatření o asanaci území, nejde-li o závazné stanovisko uplatněné na základě nově zjištěných a doložených skutečností podle odstavce 4.

Je potřeba zdůraznit, že porušení výše uvedeného principu kontinuity má velmi závažné následky, neboť k stanovisku, resp. závaznému stanovisku se ze zákona nepřihlíží.

U souhlasu s odnětím tato situace vzniká zejména v případě vydání negativního závazného stanoviska, tedy neudělení souhlasu s odnětím pro účely územního řízení nebo jiného úkonu stavebního úřadu, kdy je orgán ochrany ZPF vázán stanoviskem k územně plánovací dokumentaci. Stejně tak se ale může tato situace týkat podmínek stanoviska a závazného stanoviska (souhlasu s odnětím).

Pokud orgán ochrany ZPF udělil souhlasné stanovisko k této územně plánovací dokumentaci, která obsahuje též vymezení ploch a koridorů a jejich způsobu využití (definováno regulativem) a vyhodnocení předpokládaných důsledků navrženého řešení na zemědělský půdní fond, a následně ve fázi posuzování žádosti o souhlas s odnětím půdy ze ZPF dospěje k závěru, že nelze vydat pro daný záměr souhlas s odnětím, je nebytné věnovat pozornost odůvodnění, které se musí důsledně vypořádat právě s principem kontinuity stanovisek a závazných stanovisek. Negativní závazné stanovisko musí být v tomto ohledu odůvodněno minimálně jedním z důvodů uvedených v § 4 odst. 4 a 5 stavebního zákona, které připouští odchýlení se od předcházejícího stanoviska nebo závazného stanoviska. V rámci nesouhlasného stanoviska s odnětím zemědělské půdy je tedy nutno velice podrobně odůvodnit veškeré úvahy, které vedou orgán ochrany ZPF k udělení tohoto nesouhlasného stanoviska, neboť takové nesouhlasné stanovisko představuje v principu odlišný postoj orgánu ochrany ZPF oproti udělenému souhlasnému stanovisku k vydané územně plánovací dokumentaci.

Ve věci vypořádání kontinuity mezi platnou územně plánovací dokumentací a posuzovanou žádostí o odnětí půdy lze postupovat analogicky s kontinuitou územního plánování. Krajský soud v Praze v rozsudku č.j. 43 A 201/2018–105 ke kontinuitě územního plánování dovodil, že dotčený orgán může přehodnotit své stanovisko, jestliže dříve přijaté řešení je buď věcně nesprávné, popřípadě již není aktuální, a to prostřednictvím změn, které nastaly po přijetí tohoto územního plánu.

Fakticky tak **dotčený orgán ochrany ZPF musí vyhodnotit, zda platí původní okolnosti, na základě kterých byla plocha/koridor odsouhlasena do územně plánovací dokumentace, a dále zda vlastnosti konkrétního posuzovaného záměru (např. způsob jeho provedení, parametry apod.), tedy skutečnosti vyplývající z větší podrobnosti podkladů pro rozhodnutí nebo jiný úkon, nejsou důvodem pro zamítnutí žádosti o souhlas s odnětím.**

V případě, že došlo ke změně okolností, na základě kterých bude následně udělen souhlas s odnětím půdy ze ZPF pro daný záměr ve smyslu ustanovení § 9 odst. 8 zákona, musí být tyto okolnosti podrobně uvedeny a odůvodněny v závazném stanovisku. Za zásadní změnu okolností lze mimo jiné považovat například z hlediska ochrany ZPF zcela nevhodné urbanistické řešení záměru, přestože u záměru takového druhu bylo reálné očekávat výrazně příznivější řešení (např. situování zástavby na kvalitní půdě, přestože mohla být bez větších

obtíží umístěna na méně kvalitní půdě v téže ploše), rozsáhlý úbytek zemědělské půdy hodnocený v širších územních souvislostech, neboť s klesajícím rozsahem zemědělské půdy a taktéž s narůstající degradací zemědělské půdy narůstá hodnota produkčních i mimoprodukčních funkcí zbylé zemědělské půdy (čímž též narůstají nároky na prokázání nezbytnosti dle § 4 odst. 1 zákona) a dále rostoucí dopady klimatické změny, neboť kvůli těmto dopadům dochází ke změně hydrologických podmínek v krajině, čímž narůstá význam zemědělské půdy vzhledem k schopnosti zadržovat vodu v krajině (Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR v bodu 3.2.2. stanoví, že: „Vzhledem k velkému významu půdy je její udržitelné využívání (např. ochrana proti erozi a degradaci, zvýšení retence vody v půdě, zachování půdní úrodnosti) klíčovou podmínkou pro přizpůsobení se změně klimatu. Řešení by měla být založena zejména na těchto principech udržitelného hospodaření: **minimalizace vyjímání půdy ze zemědělského půdního fondu s výjimkou jejího zalesňování**“). Takzvané „zastarání“ lokality v platné územně plánovací dokumentaci ve vztahu k posuzované žádosti o odnětí půdy ze ZPF musí být předmětem individuálního posouzení, přičemž je zásadní, že **výsledné stanovisko je výsledkem komplexního posouzení všech relevantních skutečností.**

V souvislosti s výše uvedeným je nutno poukázat na nezastupitelnou roli orgánů ochrany ZPF během pořizování územně plánovací dokumentace, neboť udělením souhlasu k ploše či koridoru v návrhu územně plánovací dokumentace se výrazně snižuje možnost v budoucnu udělit nesouhlas s odnětím půdy ze ZPF na takové ploše. S ohledem na to je při pořizování územně plánovací dokumentace zcela nezbytné udělovat souhlas se zábořem dle § 5 odst. 2 zákona pouze pro zcela nezbytný rozsah záborů zemědělské půdy (při tvorbě nové územně plánovací dokumentace je často patrná snaha o takzvané překlopení často naddimenzovaných ploch ze staré územně plánovací dokumentace) a v případech, kdy bude prokázána nezbytnost se zábořem půdy pro daný záměr.

Je potřeba zdůraznit, že závazné stanovisko musí být vždy vydáváno v mezích daných platnými právními předpisy. Zejména je potřeba věnovat pozornost takové změně právních předpisů, která již neumožňuje vydat souhlasné závazné stanovisko, ačkoli předcházející znění právní předpisů umožňovalo vydat kladné stanovisko k územně plánovací dokumentaci. Takový legislativní vývoj se může týkat zejména standardu ochrany zemědělské půdy.

Ing. Linda Stuchlíková

ředitelka odboru obecné ochrany
přírody a krajiny

Společný metodický pokyn
MŽP a Státního pozemkového úřadu
č. j. MZP/2021/610/2560 ze dne 1. července 2021
a č. j. SPU 242254/2021 ze dne 1. července 2021

Ministerstvo životního prostředí a Státní pozemkový úřad vydávají ve vzájemné dohodě tento metodický pokyn pro spolupráci orgánů ochrany zemědělského půdního fondu a poboček Státního pozemkového úřadu při řízení o pozemkových úpravách (dále jen „pokyn“):

Čl. 1

Úvodní ustanovení

Tento pokyn blíže specifikuje úkony orgánů ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) a poboček Státního pozemkového úřadu (dále jen „pozemkový úřad“) v procesu pozemkových úprav za účelem zakotvení jejich nejvhodnějšího postupu, předcházení problémů a za účelem sjednocení praxe tak, aby byly zajištěny požadavky na ochranu ZPF podle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ZPF“) a současně bylo možné dodržet postup podle zákona č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pozemkových úpravách“).

Čl. 2

**Spolupráce orgánů ochrany zemědělského půdního fondu
a pozemkových úřadů při pozemkových úpravách**

2.1 Fáze po zahájení řízení

2.1.1 Pozemkový úřad podle ustanovení § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách vyrozumí příslušné orgány ochrany ZPF (úřady obcí s rozšířenou působností – viz § 15 písm. n) zákona o ochraně ZPF) o zahájení řízení o pozemkových úpravách. K tomu pozemkový úřad orgánu ochrany ZPF poskytne zakres předpokládaného obvodu pozemkových úprav. V případě potřeby si orgán ochrany ZPF od pozemkového úřadu vyžádá písemně další dokumentaci jakožto podklad svého vyjádření. Dodatečně vyžádaná dokumentace však nemůže navyšovat náklady na pozemkové úpravy.

Řeší-li pozemkové úpravy pozemky ve správním obvodu více orgánů ochrany ZPF, vyrozumí pozemkový úřad o zahájení řízení o pozemkových úpravách všechny orgány ochrany ZPF, do jejichž správních obvodů navržený obvod pozemkových úprav zasahuje.

2.1.2 Orgán ochrany ZPF v zákonem stanovené lhůtě 30 dnů od doručení vyrozumění písemně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF. Podmínky budou stanoveny v souladu s ustanovením § 4 a § 8 zákona o ochraně ZPF. Podmínky pro zajištění ochrany ZPF se stanovují k existujícímu stavu v terénu, a to zejména ve vazbě na

- a) organizaci ZPF,
- b) hydrologické a odtokové poměry v území a
- c) síť zemědělských účelových komunikací.

Podmínky pro zajištění ochrany ZPF budou vyjadřovat nejen obecné zásady ochrany zemědělské půdy, ale budou také specifikovat požadavky na ochranu půdy podle charakteru přírodních podmínek a degradačních procesů působících na půdy v řešeném katastrálním území. Informace o degradačních procesech mohou orgány ochrany zemědělského půdního fondu čerpat mimo jiné z Monitoringu eroze zemědělské půdy (<https://me.vumop.cz/>).

2.1.3 Orgán ochrany ZPF ve fázi po zahájení řízení pozemkových úprav zjistí, zda se v předmětném území nenachází plochy zemědělské půdy dočasně odňaté ze ZPF nebo trvale odňaté s povinností rekultivace, kde odnětí trvá, resp. rekultivace nebyla dokončena.

U těchto pozemků prověří, zda obsah pozemkových úprav není v rozporu s plánem rekultivace schváleným příslušným orgánem ochrany ZPF, a tím s rozhodnutími, jejichž podkladem byl souhlas s odnětím zemědělské půdy ze ZPF, jímž byl schválen plán rekultivace.

Může se jednat i o pozemky, které byly podle dřívější právní úpravy (zákon č. 53/1966 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu) odňaty mezi roky 1979 až 1992 trvale na dobu delší než 12 let, avšak s povinností rekultivace, tj. mají i v budoucnu být ZPF. V katastru nemovitostí byl u takto odňatých pozemků změněn druh pozemku na „ostatní plocha“, nicméně se jedná o „dočasně“ odňaté pozemky ze ZPF. Orgány ochrany zemědělského půdního fondu proto vychází při posuzování předmětného území z platných rozhodnutí, která se váží k příslušným pozemkům, a nikoli pouze ze stavu evidovaného v katastru nemovitostí. Při zjišťování těchto „dočasně“ odňatých pozemků může orgánům ochrany ZPF napomoci informace o předepsané platbě odvodů za odnětí zemědělské půdy ze ZPF, která může být zjištěna dotazem na příslušný celní úřad. U příslušného katastrálního úřadu je možné zjistit, zda se u předmětného pozemku jedná o pozemky náležející do zemědělského půdního fondu trvale odňaté nad 12 let s dočasným odvodem podle rozhodnutí ve smyslu dřívější právní úpravy, tj. podle § 13a s § 14 zákona č. 53/1966 Sb., ve znění zákona č. 75/1976 Sb.; tato rozhodnutí jsou uložena v archivu u příslušného katastrálního úřadu.

Pokud orgán ochrany ZPF shledá u výše uvedených pozemků, že obsah pozemkových úprav je v rozporu s podmínkami vydaných rozhodnutí

a stanovisek vydaných podle zákona o ochraně ZPF, včetně schváleného plánu rekultivace, bude v rámci podmínek k ochraně zemědělského půdního fondu podle § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách ve svém stanovisku požadovat úpravu shodnou s plánem rekultivace.

- 2.1.4 Pozemkový úřad podle § 11 odst. 1 vyhlášky č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, na základě zjištěného nesouladu mezi skutečností v terénu a stavem evidovaným v katastru nemovitostí svolá před vypracováním soupisu nároků jednání, ke kterému přizve zástupce orgánu ochrany zemědělského půdního fondu, orgánu ochrany přírody, státní správy lesů a případně dalších dotčených orgánů. Na tomto jednání se posoudí možnost změny druhů pozemků, přičemž orgán ochrany zemědělského půdního fondu postupuje v souladu s čl. 3 tohoto metodického pokynu. Vyjádření dotčených orgánů ke změnám druhů pozemků se zaznamená do protokolu, popřípadě se k němu toto vyjádření přiloží. Do soupisu nároků se uvádí skutečnosti podle výsledků tohoto jednání.
- 2.1.5 Pozemkový úřad v souladu s § 9 odst. 24 zákona o pozemkových úpravách v průběhu řízení nejméně jednou za 12 měsíců svolá kontrolní den, na který přizve zástupce obce, sboru a dotčených správních úřadů, je-li jejich účast potřebná. O konání kontrolního dne pozemkový úřad sepíše zápis. Účastní-li se orgán ochrany ZPF kontrolního dne, uplatní své vyjádření do zápisu k projednávanému stavu v určité fázi (např. k výsledku kontroly akceptace podmínek pro ochranu ZPF uplatněných podle § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách). Pokud si to orgán ochrany ZPF vyžádá na jednání, tak bude pozemkový úřad na vyjádření orgánu reagovat písemně.

2.2 Fáze návrhu společných zařízení

- 2.2.1 Pozemkový úřad podle § 9 odst. 10 zákona o pozemkových úpravách předloží orgánu ochrany zemědělského půdního fondu zpracovaný plán společných zařízení a vyzve k uplatnění stanoviska ve lhůtě 30 dnů ode dne doručení výzvy, k později uplatněným stanoviskům pozemkový úřad ze zákona nepřihlíží.
- 2.2.2 Orgán ochrany ZPF posoudí, zda předložený návrh společných zařízení respektuje podmínky pro ochranu ZPF stanovené orgánem ochrany dané podle § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách a dále posuzuje návrh společných zařízení v podrobnostech, které nebyly známy ve fázi stanovení podmínek pro ochranu ZPF. Rámec podmínek stanovených podle § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách nesmí být překračován.

Orgán ochrany ZPF se zaměří především na posouzení

- a) nezbytnosti změny druhu pozemku na druh pozemku nenáležící do ZPF pro realizaci **společných zařízení**,

- b) **změn druhů pozemků** na druh pozemku nenáležící do ZPF, **jichž se netýkají navrhovaná společná zařízení**, jsou-li v návrhu obsaženy (viz § 15 odst. 1 vyhlášky č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav),
- c) částí návrhu společných zařízení týkající se protierozních a protipovodňových opatření a opatření pro zpomalení povrchového odtoku a opatření sloužící ke zpřístupnění pozemků,

přičemž aplikuje ustanovení § 4 zákona o ochraně ZPF.

Změny uvedené pod písmenem b) orgán ochrany ZPF posuzuje vždy ve vazbě na pozemkové úpravy; zda je dána nutnost změny v přímé souvislosti s pozemkovými úpravami, a to zejména pro zabránění obcházení zákona – konkrétně vyhnutí se povinnosti

- mít souhlas k odnětí zemědělské půdy ze ZPF a
- platby odvodů.

K obcházení zákona by mohlo docházet i způsobem realizace pozemkových úprav. Příkladem je „skrytá“ těžba štěrkopísku, kdy je pro tuto nezemědělskou činnost nutné dočasné odnětí zemědělské půdy ze ZPF s povinností následné rekultivace s platbou odvodů. Proto orgán ochrany ZPF hodnotí návrh společných zařízení i z tohoto hlediska. Orgán ochrany ZPF přitom vychází z technické zprávy a má-li důvodné obavy z obcházení zákona o ochraně ZPF, vyžádá si od pozemkového úřadu technické řešení v nezbytném rozsahu pro vyloučení uvedených obav.

Při posuzování částí návrhu společných zařízení týkajících se protierozních a protipovodňových opatření a opatření pro zpomalení povrchového odtoku orgán ochrany vychází z ustanovení § 3 odst. 1 písm. b) a d) zákona o ochraně ZPF (zákaz způsobovat ohrožení zemědělské půdy erozí, zákaz poškozovat fyzikální, chemické nebo biologické vlastnosti zemědělské půdy jejím zhutňováním, zamokřováním, vysoušením, překrýváním nebo narušováním erozí).

2.2.3 Pozemkový úřad projedná návrh společných zařízení na kontrolním dni. Při tomto kontrolním dni orgán ochrany ZPF zkontroluje, zda je předložený návrh společných zařízení zpracovaný v souladu s podmínkami, které orgán stanovil podle § 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách.

2.2.4 Shledá-li, že plán společných zařízení není v rozporu se zákonem o ochraně ZPF či podmínkami, které v procesu pozemkových úprav vnesl, pak souhlasné stanovisko udělí. V případě společných zařízení, která vyžadují změnu druhu pozemku na druh pozemku nenáležící do ZPF a při jejichž realizaci by byly fyzicky negativně ovlivněny kulturní vrstvy půdy (např. terénní úpravy nebo stavba), orgán ochrany ZPF ve svém souhlasném stanovisku uvede konkrétní podmínky pro ochranu ZPF, jako je zajištění oddělené skrývky kulturní vrstvy půdy a hlouběji uložených zúrodnění schopných zemin na celé dotčené ploše a jejich odvoz a rozprostření na plochy jím určené, a to na náklady toho, kdo bude

společná zařízení realizovat.

Shledá-li orgán ochrany ZPF na základě výše uvedeného posouzení, že plán společných zařízení je v rozporu se zásadami ochrany ZPF, souhlasné stanovisko neudělí. V takovém případě pozemkový úřad plán společných zařízení přepracuje na základě připomínek a předloží jej k novému posouzení orgánu ochrany ZPF.

Čl. 3

Změny druhů pozemků na druh pozemku nenáležející do ZPF, jichž se netýkají navrhovaná společná zařízení

- 3.1 Podle § 11 odst. 1 vyhlášky č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav, se posoudí možnosti změny druhu pozemku v případech zjištěného nesouladu mezi skutečností v terénu a stavem evidovaným v katastru nemovitostí – viz bod 2.1.4.

Tyto změny jsou dvojího charakteru:

- 3.1.1 Změna druhu pozemku jakožto přirozená změna druhu pozemku vzniklá v důsledku drobných pozvolných dlouhodobých posunů hranic pozemků

Tyto případy jsou řešeny speciálně v § 19 zákona o ochraně ZPF a v důsledku tohoto ustanovení, i kdyby se jednalo o změnu druhu pozemku na druh pozemku nenáležející do zemědělského půdního fondu, odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně ZPF není třeba. K takové změně orgán ochrany ZPF sdělí, že se jedná o případ uvedený v § 19 zákona o ochraně ZPF.

- 3.1.2 Změna druhu pozemku v ostatních případech (např. fakticky vzniklá v důsledku neudržování pozemků)

- 3.2 Při posuzování možnosti změny druhu pozemku v případech dle bodu 3.1.2 se orgán ochrany ZPF řídí zásadami ochrany ZPF uvedenými v ustanovení § 3 a § 4 zákona o ochraně ZPF a dále zásadou, že:

- Neudržování pozemku, který je součástí ZPF, ani jeho užívání v rozporu s charakteristikou druhu pozemku (§ 3 odst. 4 zákona o ochraně ZPF) není a priori důvodem pro změnu druhu pozemku.
- Odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu podle § 9 zákona o ochraně ZPF v procesu pozemkových úprav **není možné**. Pokud by orgán ochrany zemědělského půdního fondu dospěl při respektování zásad plošné ochrany ZPF k názoru, že by mohlo dojít ke změně druhu pozemku na druh pozemku nenáležejícího do ZPF, je nutné změny řešit mimo režim pozemkových úprav. Proto je třeba, aby orgán ochrany ZPF tyto pozemky identifikoval v počáteční fázi

pozemkových úprav (§ 6 odst. 6 zákona o pozemkových úpravách, § 11 odst. 1 vyhlášky č. 13/2014 Sb., o postupu při provádění pozemkových úprav a náležitostech návrhu pozemkových úprav).

- Tyto případy je nutno řešit samostatně řízením o odnětí zemědělské půdy ze ZPF dle § 9 zákona o ochraně ZPF, případně rozhodováním v pochybnostech dle § 1 odst. 4 zákona o ochraně ZPF, pokud se nejedná o případy uvedené v bodě 2.1.3. Dojde-li k dořešení daného problému v průběhu pozemkových úprav, nejpozději však do doby zpracování návrhu nového uspořádání pozemků, je možné pozemek, který byl z uvedeného důvodu veden v obvodu pozemkových úprav jako neřešený, dodatečně začlenit mezi pozemky řešené.

Čl. 4

Závěrečná ustanovení

Tento pokyn nabývá účinnosti dnem 1. září 2021

Ing. Linda Stuchlíková

ředitelka odboru obecné ochrany
přírody a krajiny

Mgr. Jaroslava Doubravová

ředitelka odboru pozemkových
úprav